

Dijken als natuurboulevards

Mensen profiteren het meest

De Ooijpolder trekt veel recreanten. Allemaal genieten ze van de bijzondere natuur. Maar ook de bewoners zelf zijn trots op hun fantastische woonomgeving en genieten met volle teugen van dit bijzondere landschap. De dijken lopen als natuurboulevards door het landschap. De Oude Waal laat zich bij uitstek vanaf deze natuurboulevard bewonderen. En het publiek zit eersterangs. Dit groene theater gedijt het beste bij een hoog en natuurlijk waterpeil.

Oude Waal profiteert van natuurlijk waterpeil

Oude Waal natuurparadijs

Visserruggen snijden tijdens het paaïen door de waterspiegel. Diverse eenden en steltlopers scharrelen langs een ondiepe oever. Sterns zwieren luidruchtig over de plas. Een hoempende Roerdomp klinkt uit het rietveld. In mei is de Oude Waal op zijn mooist. Broedvogels van natte en zompige leefgebieden vinden hier een paradijselijke situatie. De spiegelende, ondiepe watervlakte trekt duizenden trekvogels aan om na een lange reis op krachten te komen. Zelfs bevers laten zich vaak observeren. Natuurliefhebbers willen hier zijn om bijzondere soorten te zien. Maar ook zonder speciaal oog voor flora en fauna zie je in één oogopslag hoe fantastisch de Oude Waal er bij ligt. Waar in Nederland zie je dit?

Waterpeil cruciale factor

Na een lange periode van agrarisch peilbeheer is nu eindelijk een natuurlijk waterpeil mogelijk. De agrariërs zijn uitgekocht, nu mag de natuur regeren. Tijdens het hoogwater is via het sluisje water ingelaten in de Oude Waal. Daarna is de sluis weer dicht gedraaid en regeren verdamping en wegzijging over de plas. Het waterniveau zakt nu ongeveer 1 cm per dag. Flora en fauna hebben maandenlang profijt van de drasse situatie. In de Oude Waal kunnen we nu eindelijk weer zien hoe uitbundig de natuur reageert als ze weer natte voeten heeft. Nijmegen boft met zo'n parel om de hoek. Dit is uniek in Nederland.

www.hartevandiek.nl

Wie profiteren ervan?

In het voorjaar van 2008 is een eerste proef uitgevoerd met een hoge waterstand in het voorjaar. Het experiment leerde dat een aanzienlijk beter waterpeil mogelijk is zonder dat de omwonenden overlast hebben van kwel. Het langzame uitzakken en verdampen van het water leidde tot een grote oppervlakte plasdras.

Tal van broed- en trekvogels vonden met het opschuiven van de waterlijn telkens nieuwe voedselplekken. Er werden grote aantallen gesignaleerd van de Slobeend, Pijlstaart, Bergeend, Zomertaling, Dodaars, Waterral, Tureluur, Grutto maar ook van Grote zilverreiger, Ooievaar en Lepelaar. Na jaren van afwezigheid zijn weer enkele broedgevallen van de Watersnip vastgesteld. Later in de zomer zijn vooral grote aantallen Kleine zilverreigers en Lepelaars waargenomen.

In het voorjaar van 2009 reageert de natuur misschien nog uitbundiger. Er heeft zich nu zelfs een Roerdomp gevestigd, een zeer zeldzame en bedreigde nachtreiger. Het is een komen en gaan van steltlopers die tijdens hun doortrek naar Noord Europa even uit de lucht komen dwarrelen om bij te tanken. Zwarte Sterns zijn net terug uit hun Afrikaanse winterkwartier en vechten om de nestvlotjes die door Staatsbosbeheer op de plas zijn gelegd.

De bevers hebben de natte zoom langs de Zwarteweg ontdekt en bouwen daar een nieuwe burcht in het ontoegankelijke moeras. Maar ook veel dieren die minder makkelijk zichtbaar zijn profiteren van een natuurlijker waterpeil. Zo'n twintig soorten vissen leven in de Oude Waal en praktisch allemaal zien ze hun leefmogelijkheden vergroot.

Libellen brengen hun larvestadium in het water door, dus logisch dat hier komende zomer grotere aantallen dan voorheen zullen rondvliegen.

Rijkswaterstaat wil dit jaar onderzoeken hoe de macrofauna reageert op het nieuwe waterpeil. Iedereen is erg benieuwd.

www.hartevandiek.nl

Zwarte stern

www.hartvoornatuur.nl

Bever

www.hartvoornatuur.nl

Glassnijder

tek. Jeroen Helmer

Toekomstige situatie

Een natuurlijke toekomst voor de Oude Waal en Stadswaard

Het inrichtingsplan van Staatsbosbeheer geeft een beeld van de toekomstige situatie van het natuurgebied bij Nijmegen.

1. De Stadswaard is door opslibbing aanzienlijk opgehoogd. Door gedeeltelijke ontkleining wordt de waterberging vergroot en ontstaat een nevengeul. Alleen tijdens hoge rivierstanden is de geul ook bovenstrooms aangetakt. Tijdens normale waterstanden valt de nevengeul deels droog. De Stadswaard wordt via een wandelbrug verbonden met de Nijmeegse Waalkade. Het wordt een belangrijk uitloop- en struingebied voor recreanten. De ruige overstromingsnatuur kan dat prima aan.
2. De Oude Waal ligt beschut achter een lage kade (weg naar Vlietberg). Doordat hier veel meer sprake van gedempte rivierinvloed. Door pleksgewijze ontkleining ontstaat langs de periferie van de grote plas meer ruimte voor rietmoerassen en natte graslanden. De natuurkwaliteit zal daardoor nog aanzienlijk toenemen. Deze natte natuur is praktisch onbegaanbaar voor mensen. Daarom speelt de toekomstige recreatie zich af op de dijken en wegen rondom de plas.
3. De Vlietberg is een oude steenfabriekterp. Een opgehoogde plek in het landschap. De huidige bewoning blijft gehandhaafd. De bedrijven die hier gevestigd waren zijn verdwenen. Het vrijgekomen terreinoppervlak is teruggegeven aan de natuur. Hier zal een bijzondere plantengroei tot ontwikkeling komen. Tijdens hoogwaters kunnen de dieren uit de laaggelegen terreinen hier veilig heen vluchten.